

Μυστράς: Ο λαμπρός προμαχώνας του Βυζαντίου

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Εξάίρετα αρχιτεκτονικά μνημεία, ελικοειδή σοκάκια και σπάνιες φυσικές ομορφιές συνθέτουν την εικόνα του Μυστρά, της πολιτείας που άκμασε τους δύο τελευταίους αιώνες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας

Μυστράς, το καθολικό και τα παρεκκλήσια της Περιβλέπτου (πηγή: Γιάννης Τούντας)

Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO και ένας από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της πατρίδας μας, η φημισμένη καστροπολιτεία του Μυστρά είναι χτισμένη σε φύσει οχυρή θέση, σε ένα πρόβουνο του Ταύγετου.

Εξάιρετα αρχιτεκτονικά μνημεία, ελικοειδή σοκάκια και σπάνιες φυσικές ομορφιές συνθέτουν την εικόνα του Μυστρά, της πολιτείας που άκμασε τους δύο τελευταίους αιώνες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Περί το 1249 ο Γουλιέλμος Β΄ Βιλεαρδουίνος, ηγεμόνας του Πριγκιπάτου της

Αχαΐας, έδωσε εντολή να ανεγερθεί κάστρο στην κορυφή του λόφου του Μυζηθρά, θέση στρατηγικής σημασίας για τον έλεγχο της κοιλάδας του Ευρώτα. Το 1262 ο φράγκος ηγεμόνας υποχρεώθηκε να παραδώσει το κάστρο του Μυζηθρά στο βυζαντινό αυτοκράτορα Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο, τον ελευθερωτή της Κωνσταντινούπολης.

Σύντομα άρχισε η οργάνωση της καστροπολιτείας, στην οποία συνέρρευσαν, μεταξύ άλλων, επιφανείς πνευματικοί άνθρωποι (ο πλέον διαπρεπής λόγιος του βυζαντινού Μυστρά υπήρξε ο Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων). Από το 1349 ο Μυστράς αποτέλεσε την πρωτεύουσα του ημιαυτόνομου Δεσποτάτου του Μορέως, με πρώτο δεσπότη τον Μανουήλ Καντακουζηνό (1349-1380), δευτερότοκο γιο του αυτοκράτορα Ιωάννη ΣΤ΄ Καντακουζηνού.

Τους Καντακουζηνούς διαδέχτηκαν στο Μυστρά οι Παλαιολόγοι (1383-1460), που κατείχαν το θρόνο και της Βασιλεύουσας. Ο 15ος αιώνας υπήρξε περίοδος ακμής και επέκτασης του Δεσποτάτου σε ολόκληρη σχεδόν την Πελοπόννησο.

Επί Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου οικοδομήθηκε η μεγάλη πτέρυγα των Παλατιών με την αίθουσα του θρόνου και ολοκληρώθηκε η οικιστική ανάπτυξη. Κατά την παράδοση, στο ναό του Αγίου Δημητρίου έλαβε χώρα το 1449 η στέψη του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, του Κωνσταντίνου ΙΑ΄ Παλαιολόγου ή Δραγάτη, έως τότε δεσπότη του Μυστρά. Το Δεσποτάτο παραδόθηκε στους Τούρκους το 1460.

Η φράγκικη ακρόπολη, η μεσαιωνική πόλη-κάστρο στην κορυφή του λόφου του Μυζηθρά, προστατεύεται από δύο οχυρωματικούς περιβόλους, ενισχυμένους με κυλινδρικούς ή τετράγωνους πύργους.

Στο μοναδικό πλάτωμα του λόφου οικοδομήθηκε από το 13ο έως το 15ο αιώνα το συγκρότημα των Παλατιών (έδρα και κατοικία του δεσπότη του Μυστρά και της

οικογένειάς του), με πτέρυγα των Καντακουζηνών και πτέρυγα των Παλαιολόγων. Στις οικίες που χτίστηκαν γύρω από τα Παλάτια κατοικούσαν κατά πάσαν πιθανότητα αξιωματούχοι του Δεσποτάτου, μέλη της αριστοκρατίας του Μυστρά.

Στα τέλη του 13ου αιώνα άρχισαν να χτίζονται σπίτια και έξω από τα τείχη της πόλης. Η νέα συνοικία που δημιουργήθηκε σταδιακά (περιλαμβάνει τη μητρόπολη, σημαντικές μονές, ναούς, οικίες και αρχοντικά) ονομάστηκε Κάτω Χώρα ή Μεσόχωρα, σε αντίθεση με την Άνω Χώρα. Σύντομα χτίστηκε ένα δεύτερο τείχος, για την προστασία της Κάτω Χώρας, αλλά άρχισαν να χτίζονται σπίτια έξω και από αυτό, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί και τρίτη συνοικία, η Έξω Χώρα.

Στην Άνω Χώρα θα δείτε την εκκλησία της Αγίας Σοφίας (ιδρύθηκε στα μέσα του 14ου αιώνα ως εκκλησία των Παλατιών και καθολικό της μονής του Ζωοδότη Χριστού), με μονογράμματα του κτήτορά της, Μανουήλ Καντακουζηνού, και θαυμάσιες τοιχογραφίες.

Στην Κάτω Χώρα θα δείτε το μητροπολιτικό ναό του Αγίου Δημητρίου, που κατά πάσαν πιθανότητα ιδρύθηκε λίγα χρόνια μετά την παράδοση του Μυστρά στους Βυζαντινούς, περί το 1270. Η αρχικά τρίκλιτη βασιλική μετασκευάστηκε το 15ο αιώνα από το γυναικωνίτη και πάνω σε σταυροειδή εγγεγραμμένο πεντάτρουλο ναό. Οι αξιόλογες τοιχογραφίες της μητρόπολης χρονολογούνται στα τέλη του 13ου, τις αρχές του 14ου και το α' μισό του 15ου αιώνα.

Η μονή Βροντοχίου συνίστατο από το ναό των Αγίων Θεοδώρων (1290-1295) και την Παναγία Οδηγήτρια ή Αφεντικό (αρχές 14ου αιώνα). Η τελευταία, τρίκλιτη βασιλική στο ισόγειο και σταυροειδής εγγεγραμμένος πεντάτρουλος ναός στην ανωδομή, χρονολογείται στο έτος 1310, διασώζει δε ιδιαίτερα σημαντικές τοιχογραφίες (1312-1322).

Ο δίπτυλος ναός της Περιβλέπτου (γ' τέταρτο του 14ου αιώνα), καθολικό μονής αφιερωμένης στην Παναγία, φέρει φράγκικες επιδράσεις, ο δε ζωγραφικός διάκοσμός του χαρακτηρίζεται από υψηλό ιδεαλισμό και ευαισθησία.

Ο δίπτυλος σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο ναός της Ευαγγελίστριας, στη Μεσόχωρα, διασώζει τμήματα ζωγραφικής που χρονολογούνται στις αρχές του 15ου αιώνα.

Πηγή: [in.gr](https://www.in.gr)